

## ระวางพระราชที่ปฏิเสศการเปลี่ยนแปลง

ยุทธศักดิ์ ฅณาสวัสดิ์

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ในการที่รัฐบาลชุดใหม่จะเข้าบริหารประเทศนั้น สิ่งสำคัญ คือ จะต้องเร่งรัดดำเนินนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนด ซึ่งปกติแล้วเมื่อแถลงนโยบาย จะบอกว่าทำนั้นทำนี่ แต่เมื่อบริหารราชการจริง กลับต้องเผชิญหน้ากับอุปสรรคสำคัญ ซึ่งไม่ใช่พรรคฝ่ายค้านแต่อย่างใด แต่เป็นสิ่งที่เรียกว่า “พระราชที่ปฏิเสศการเปลี่ยนแปลง” ทำให้การบริหารราชการเลอะตุ่มปะ แต่หากรัฐบาลชุดใดที่สามารถเอาชนะพระราชนี้ได้ จะได้รับความนิยมอย่างท่วมท้นจากประชาชน ว่าจะเป็นรัฐบาลที่พูดจริงทำจริง ทำงานเป็น

ดร.มิลตัน ฟรีดแมน นักเศรษฐศาสตร์ชื่อดังมากซึ่งเพิ่งเสียชีวิตเมื่อปี 2549 โดยในอดีตเคยเป็นศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยชิคาโกในสหรัฐฯ ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์เมื่อปี 2519 นอกจากนี้ ยังเคยดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการที่ปรึกษานโยบายเศรษฐกิจของประธานาธิบดีเรแกน ทั้งนี้ ได้เคยเขียนหนังสือตีพิมพ์เมื่อปี 2527 ชื่อ *Tyranny of the Status Quo* หรือสามารถแปลเป็นภาษาไทยว่า “พระราชที่ปฏิเสศการเปลี่ยนแปลง”

หนังสือเล่มนี้ได้กล่าวสรุปว่าหากรัฐบาลต้องการจะผลักดันดำเนินการเปลี่ยนแปลงใดๆ ที่สำคัญต่อประเทศชาติแล้ว จะต้องฉวยโอกาสเร่งรัดดำเนินการในช่วงที่เรียกว่า “อันนิมู” หรือ “ช่วงคัมมน้ำผึ้งพระจันทร์” กล่าวคือ 6 – 9 เดือน ภายหลังรับตำแหน่ง ซึ่งจะเรียกกันว่าเป็นช่วง “ดีเลิศขณะที่กำลังร้อน”

แม้นโยบายจะดีเยี่ยมและได้รับการสนับสนุนจากประชาชนมากเพียงไรก็ตาม หากไม่สามารถผลักดันในช่วงนี้แล้ว จะไม่มีโอกาสทองอีกเป็นหนที่ 2 เนื่องจากเผชิญกับสิ่งที่เขาเรียกว่า “พระราชที่ปฏิเสศการเปลี่ยนแปลง” ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มต่างๆ ทั้งในส่วนกลุ่มผลประโยชน์ ข้าราชการประจำ นักการเมือง ฯลฯ ซึ่งเป็นฝ่ายที่สูญเสียผลประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลง จะเริ่มสามารถเกาะกลุ่มกันคิดและดำเนินการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงอย่างเต็มรูปแบบทั้งบนดินและใต้ดิน

ดร.ฟรีดแมนยังได้ให้ข้อเสนอแนะว่าสิ่งสำคัญสำหรับผู้ประเทศ คือ จะต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการในรายละเอียดตั้งแต่ก่อนวันลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยซ้ำ เพื่อให้สามารถนำมาหยิบใช้ได้ทันทีภายหลังชนะเลือกตั้งและเข้ามามีการบริหารประเทศ หากมัวแต่รีรอว่าเมื่อดำรงตำแหน่งแล้ว จึงค่อยสั่งการให้หน่วยราชการต่างๆ ไปศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายมาแปลงเป็นแผนปฏิบัติการในรายละเอียดแล้ว จะเกิดความล่าช้า ทำให้ไม่ประสบผลสำเร็จในการบริหารราชการแผ่นดิน

เขาได้ยกตัวอย่างรัฐบาลสหรัฐฯ ของ 2 ประธานาธิบดี ซึ่งประสบผลสำเร็จอย่างมาก สามารถผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ ก็โดยฉวยโอกาสช่วง 6 – 9 เดือนที่เป็นโอกาสทองนี้ สำหรับรัฐบาลชุดแรก คือ รัฐบาลของประธานาธิบดีแฟรงกลิน ดี รูสเวลท์ ในเขาดำรงตำแหน่งขณะสหรัฐฯ เผชิญกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (The Great Depression) เขาได้หารือกับที่ปรึกษาในการจัดทำแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจที่เรียกในชื่อว่า New Deal มาตั้งแต่ก่อนวันเลือกตั้งด้วยซ้ำ ดังนั้น เมื่อรับตำแหน่งแล้ว ประธานาธิบดีรูสเวลท์จึงสามารถดำเนินการได้ทันที โดยได้เรียกประชุมรัฐสภาสมัยประชุมพิเศษเป็นเวลา 100 วัน โดยทันที เพื่อเร่งรัดพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่นำไปสู่การพลิกฟื้นเศรษฐกิจได้เกิดขึ้นในช่วงนี้

อีกตัวอย่างหนึ่ง คือ รัฐบาลของประธานาธิบดีเรแกน ซึ่งสามารถผลักดันนโยบายต่างๆ มากมาย ทั้งในส่วนการลดภาษี ลดงบประมาณรายจ่าย ฯลฯ ในช่วงแรกๆ ของการดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีเช่นเดียวกัน ส่วนรัฐบาลนายกรัฐมนตรีนเรนทรา โมดี แห่งอินเดียก็ประสบผลสำเร็จในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจำนวนมาก ก็เนื่องจากฉวยโอกาสดำเนินการในช่วงโอกาสทองนี้

แนวความคิดของ ดร.ฟรีดแมน สามารถประยุกต์ใช้กับประเทศไทยได้เป็นอย่างดี โดยปัญหาสำคัญของประเทศไทย คือ ประชุมแล้ว ประชุมอีก แต่ไม่สามารถปรงปรงแก้ไขกฎระเบียบและแก้ไขปัญหของภาครัฐกิจได้มากเท่าที่ควร กลายเป็นสิ่ง ที่เรียกขานกันในประเทศว่า NATO หรือ No Action, Talk Only

ในอดีตที่ผ่านมา ความสำเร็จในการผลักดันนโยบายสำคัญ เช่น การสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับจีน ราคา น้ำมันแบบลอยตัว การก่อสร้างถนน 4 เลน ไปยังทั่วทุกภาคของประเทศ การเปิดเสรีการบินให้เอกชนสามารถแข่งขันกับการ บินไทยได้ นโยบายเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้า นโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค การปรับเปลี่ยนจากหอยใต้ดินมาเป็นหอย บนดิน นโยบายเรียนฟรี 12 ปี ฯลฯ ทำให้รัฐบาลชุดนั้นๆ มีชื่อเสียงได้รับการยกย่องและได้รับคะแนนเสียงมากมายในการ เลือกตั้ง

สำหรับการบ้านหลายเรื่องที่ยังค้างค้าง ไม่สามารถดำเนินการแล้วเสร็จในรัฐบาลชุดปัจจุบัน เช่น รถไฟความเร็วสูง การ ก่อสร้างรถไฟฟ้าขนส่งมวลชน การปฏิรูประบบบำนาญ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา โทรศัพท์มือถือ 3G/4G ฯลฯ ต้อง ฝากต่อไปยังรัฐบาลชุดใหม่ ซึ่งหากประสบผลสำเร็จโดยเร่งดำเนินการในช่วงโอกาสทองนี้แล้ว คะแนนเสียงในการเลือกตั้งครั้ง หน้า น่าจะเป็นไปในแบบไหลมาเทมา หากไม่ชนะถล่มทลาย ก็จะเป็นชนอย่างท่วมท้นแบบคลื่นยักษ์สึนามิ

บทความตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ฉบับวันที่ 18 กรกฎาคม 2554